

Lun yu 論語 . Diàlegs. Analectes.

L'home de bé menja sense afartar-se, viu sense massa confort. És diligent amb el que fa, prudent amb el que diu, i s'esforça per renovar-se al costat d'aquells que posseeixen el Camí. Així és l'home que es mou per un vertader desig d'instruir-se.
I. 14.

Qui governa per la virtut és comparable a l'estrella polar, immutable al seu eix, però centre d'atracció de tot el planeta.
II, 1.

A quinze anys vaig decidir d'aprendre. A trenta anys, m'afermava en el Camí. A quaranta anys, no em torbava cap dubte. A cinquanta anys, coneixia el decrets del Cel. A seixanta anys, tenia discerniment perfecte. A setanta anys, actuava en tota llibertat, sense, per tant, transgredir cap regla.
II, 4.

L'home de bé és imparcial i esguarda el que és universal; l'home ordinari, ignorant l'universal, es reclou en les coses limitades.
II, 14.

Saber que hom sap quan hom sap, i saber que hom no sap quan hom no sap, aquest és el vertader coneixement.
II, 17.

Esudiar sense reflexionar és inútil, meditar sense estudiar és perillós.
II, 15

Qui al matí sent parlar del Camí, pot morir content al mateix vespre.
IV, 8.

En els afers del món, l'home de bé no té una actitud rígida de refús o d'acceptació. Allò que és Just és la seva regla.
IV, 10.

No et preocupis més per no tenir un càrrec, més aviat vetlla per tornar-te'n capaç; no et preocupis per no ésser conegut, més aviat vetlla per fer-te'n digne.
IV, 14

El Camí del Mestre es redueix a això: exigència envers ell mateix, bondat per als altres.
IV, 15.

La virtut no és mai solitària, hom fa cercle al seu voltant.
IV, 25.

Allò que a mi no m'agradaria que els altres em fessin, per res del món voldria fer-ho als altres.
V, 11.

La Natura que guanya a la cultura és rude, la cultura que guanya a la natura és pedant. Només llur combinació harmoniosa fa l'home de bé.
VI, 16.

Aquell que coneix el Camí no val pas tant com aquell que l'estima. Aquell que estima el Camí no val pas tant com aquell que hi troba la felicitat.
VI, 18.

Ficar-se dins de les coses conegudes i meditar-les, aprendre'n de noves i ensenyar sense repòs: això almenys, ho he fet?
VII, 2.

Jo transmeto l'ensenyament dels Ancians sense crear res de nou, car em sembla digne de fe i d'adhesió.
VII, 1.

Concentra la voluntat en el Camí, recolza't en la Virtut, emmotlla les teves accions segons el *ren*, i troba el plaer en les arts.
VII, 6.

No nego mai l'ensenyament a aquell que ve a mi per ell mateix.
VII, 7.

No us amago res. No hi ha res del que jo practico que no comparteixi amb vosaltres.
VII, 23.

Un home es desvetlla amb la lectura de les Odes, s'afirma amb la pràctica del ritual, i es realitza amb l'harmonia de la música.
VIII, 8.

És el Cel qui ha fet neixer en mi la força de la virtut.
VII, 22.

Hi ha quatre coses de les quals el Mestre n'és lliure: de les idees sense fonament, de les afirmacions categòriques, de l'obstinació i de l'egocentrisme.

IX, 4.

Un dia que el Mestre es troba a la vora d'una riera, diu:
Tot passa com aquesta aigua; res no s'atura ni de nit ni de dia!

IX, 16.

És just al punt més fred de l'any que, últims a perdre llur fullatge, el pi i el xiprer revelen la seva tenacitat.

IX, 27

Mentre hom no sàpiga servir els homes, com es pot servir llurs ànimes.
Mentre hom no sàpiga què és la vida, com es pot saber què és la mort.

XI, 11.

Sense la confiança del poble cap Estat no podria subsistir.

XII, 7.

L'home de bé ajuda a acomplir el que els altres tenen de bo, no el que tenen de dolent.
L'home ordinari fa tot el contrari.

XII, 16.

Que el sobirà actuï com a sobirà, el ministre com a ministre, el pare com a pare i el fill com a fill.

XII, 11.

Per governar s'ha de matar?
Comenceu vós mateix per triar el bé i el poble serà més bo.

XII, 19.

Què és el *ren*?
És estimar els homes.
I la saviesa?
És conèixer els homes.

XII, 22.

Què faríeu en primer lloc per governar?
Una rectificació dels Noms.
Quan no se sap de què es parla, un home de bé prefereix callar-se. Si els Noms són incorrectes, el discurs no se'l pot considerar coherent. Si el llenguatge és incoherent, els afers de l'Estat no es poden posar en ordre. Si es deixen els afers al seu aire, els ritus i la música, les penes i els càstigs no s'aplicarien d'una manera justa. Si els càstigs no tenen equitat, el poble ja no sap quin peu ballar. Per això l'home de bé només usa Noms que impliquin un discurs coherent, i no fa discursos si no desemboquen a la pràctica. Per això l'home de bé és tan prudent en el que diu.

XIII, 3.

Donar-los prosperitat.
Educar-los.

XIII, 9.

L'home format segons la rectitud, quina dificultat tindrà per governar?
Quan a l'home incapaç de rectitud, com pot pretendre de rectificar els altres?

XIII, 13.

El camí de l'home de bé tendeix a elevar-se, el de l'home ordinari tendeix a descendir.

XIV, 24.

El que avergoneix l'home de bé, és veure que les seves paraules van més enllà que els seus actes.

XIV, 29.

Qui, millor que Shun, sapigué governar segons el no-actuar? Què era l'acció per ell?
Per regnar la pau li bastava ocupar el seu lloc amb tota dignitat de cara a ple sud.

XV, 4.

No et preocupis gens de veure que les teves aptituds s'ignoren, més aviat preocupa't de si no en tens.

XIV, 32.

L'adepte decidit del Camí, el veritable home de *ren*, lluny d'aferrar-se a la vida a canvi del *ren*, en cas de necessitat la sacrificaria perquè visqués el *ren*.

XV, 8.

L'home de bé ho exigeix tot d'ell mateix, l'home ordinari ho espera tot dels altres.

XV, 20.

No és benignitat la paraula clau?
Allò que no voldries que et fessin no ho facis als altres.

XV, 23.

Per llur naturalesa els homes s'assemblen; és a la pràctica que divergeixen.

XVII, 2.

M'agradaria tant no haver de necessitar la paraula.
El Cel, parla mai? Les quatre estacions se succeeixen, les cent criatures proliferen: té necessitat el Cel de parlar?

XVII, 19.

El meu ensenyament és per a tots, sense distincions.

XV, 38.

Qui no reconeix el Decret Celestial no podrà ser mai home de bé.

Dao 道 De 德 Jing 經

I (45)

El Tao que pot ésser expressat no és el Tao absolut.
Els Noms que poden ésser dits no són els Noms absoluts.

El Sense Nom és l'origen del Cel i la Terra.
L'Anomenat és la Mare de totes les coses.

IV (48)

El Tao és un recipient buit
que mai no es pot omplir.
És insondable.
És com la font de totes les coses.

XIV (58)

El mires però no el veus;
Hom l'anomena l'Invisible.
L'escoltes però no el sents;
Hom l'anomena l'Inaudible.
El toques però no el perceps;
Hom l'anomena l'Intangible.
Aquestes tres qualitats són insondables,
totes juntes constitueixen l'U.

XI (55)

Trenta radis s'ajunten en el botó d'una roda;
del buit (del botó) sorgeix la utilitat de la roda.
Forma un recipient d'argila;
del buit (del recipient) en sorgeix la utilitat.
Obre portes i finestres en les parets d'una casa;
del buit (de les obertures) sorgeix la utilitat de la casa.
Així, doncs, amb l'existència de les coses ens beneficiem,
i la no-existència de les coses ens és útil.

XXXVIII (81)

El Tao mai no actua,
i això no obstant fa totes les coses.

XLII (5)

Del Tao, en va néixer l'U;
de l'U, el Dos;
del Dos, el Tres;
del Tres, totes les coses.
Totes les coses porten el *yin* a l'esquena i el *yang* al davant,
i arriben a l'harmonia per la unió d'aquests dos
principis que tot ho omplen

XL (3)

El retorn és l'acció del Tao.
La suavitat és la funció del Tao.
Les coses d'aquest món venen de l'Ésser,
i l'Ésser ve del no-Ésser.

LI (14)

El Tao les engendra,
la Virtut les nodreix,
la matèria els dóna forma,
les circumstàncies les completen.
Per això, totes les coses de l'Univers
veneren el Tao i honoren la Virtut.

XVI (60)

Arribar al buit suprem. Conservar la quietud suprema. Totes les coses entren juntes i jo observo com se'n tornen. De la turba de coses cadascuna torna a l'arrel.
Tornar a l'arrel s'anomena quietud; la quietud és tornar al destí.
Tornar al destí s'anomena ser constant. El coneixement d'allò constant s'anomena il·luminació.
No conèixer el constant vol dir anar cegament al desastre. Si es coneix el constant s'accepta tot. El qui ho accepta tot és desinteressat. El qui és desinteressat és sobirà.
El qui és sobirà és en harmonia amb el cel. El qui és en harmonia amb el cel és en harmonia amb el *dao*. El qui és en harmonia amb el *dao* és etern, i la mort no li representa cap perill.

LXXXI (44)

Les paraules vertaderes no són agradables.
Les paraules agradables no són vertaderes.
L'home bo no discuteix.
Qui discuteix no és un home bó.
L'home savi no és erudit.
L'erudit no és un home savi.
El Savi no acumula:
viu per als altres
i cada cop és més ric.

LXXVI (39)

L'home, quan neix, és tou i flexible.
Quan mor, roman rígid i dur.
La duresa i la rigidesa són les companyes de la mort.
El tendre i el flexible són els companys de la vida.
.../...
El gran i fort és a sota
El tendre i feble és dalt de tot

LXXIII (36)

El Camí del Cel és vèncer sense lluitar,
respondre sense parlar,
atreure sense cridar,
aconseguir resultats sense fer plans.

LXX (33)

Els meus ensenyaments són molt fàcils d'entendre
i molt fàcils de practicar,
però ningú del món els entén
i ningú no els practica.

LXIII (26)

Acompleix la no-acció.
Esforça't en el no-esforç.
Considera gran el petit i petit el gran,
correspon a l'odi amb la virtut.
Aborda el difícil quan encara és fàcil.
Aborda el gran quan encara és petit.

LVII (20)

Un reialme es governa amb la Norma,
a la guerra hom lluita amb l'excelsion,
però el món es conquereix amb la no-acció.
Com ho sé?
Per això:
Com més prohibicions hi ha, més pobre és el poble.
Com més armes esmolades existeixen, més desordre hi ha.
Com més habilitat tècnica tenen els homes,
més coses estranyes produeixen.
Com més gran és el nombre de lleis i de decrets,
més gran és el nombre de lladres i de bandits.
Per això el Savi diu:
No faig res i el poble es reforma per si mateix.
Resto en la quietud i el poble actua rectament per si mateix.
No m'ocupo de cap negoci i el poble s'enriqueix per si mateix.
No tinc cap desig i el poble és senzill i honrat per si mateix

XLVII (10)

Sense sortir de casa seva,
hom pot conèixer el món.
Sense mirar per la finestra,
hom pot veure el Tao del Cel.
Com més lluny hom va,
menys sap.
Per això, el Savi coneix sense viatjar,
comprèn sense mirar,
realitza sense actuar.

XXI (65)

Les manifestacions de la gran Virtut
procedeixen únicament del Tao.
Allò que anomenem Tao
és elusiu i esquiu.
És evasiu i esquiu,
però en ell són contingudes les formes.
És evasiu i esquiu,
però en ell són continguts els objectes.
És obscur i indistint,
però en ell hi ha la força vital.
Essent aquesta força vital molt vertadera,
en ella hi ha latens les evidències.
Des dels temps més remots,
les seves formes manifestades, dotades de nom,
mai no han cessat,
i per elles podem veure el Pare de totes les coses.
Com puc veure la forma del Pare de totes les coses?
A través d'elles!

XXXIII (77)

El qui coneix els homes és intel·ligent.
El qui es coneix asi mateix és savi.
El qui venç els altres és vigorós.
El qui es venç a si mateix és veritablement fort.
El qui s'accontenta amb el que té és ric.
El qui persevera és home de voluntat.
El qui no perd el seu Centre resisteix.
El qui mor i no pereix té llarga vida.

XXIII (67)

La Natura diu poques paraules.
Per això un huracà no dura tot el matí.
Un xàfec no dura tot el dia.
D'on provenen? De la Natura.
Ni tan sols les manifestacions de la Natura duren
gaire,
¿quan ha de durar, doncs, l'home?

X (54)

¿Pots mantenir units el cos i l'esperit sense que es dissociïn?
¿Pots controlar la teva foça vital i aconseguir la flexibilitat d'un nadó?
¿Pots netejar i purificar la teva visió interior esforçant-te per arribar a la perfecció?
¿Pots estimar el poble i governar el reialme practicant la no-acció?
¿Pots obrir i tancar les Portes del Cel fent el paper de la Femella?
¿Pots comprendre totes les coses sense fer servir la ment?

LVI (19)

El qui sap no parla;
el qui parla no sap.